

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Szerkesztőség és kiadóhivatal
hová a lapba szánt kéziratok
==== reklamációk és ====
előfizetési pénzek küldendők
==== **Maros-Vásárhely,** ====
Szentgyörgy-utca 9. szám.
==== ev. ref. lelkészi lakás. ====

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

A magyar protestantizmus jövője.

Összehasonlítom a multat a jelennel. Viszszaidézem emlékembe azokat az idöket, a midön a magyar protestánsok többségében még élt az a tudat, hogy az az egyház, a melyhez tartoznak, világtörténeti jelentőséggel bir; hogy nélküle távol földrészek viruló országai ma is pusztaság volnának; hogy a protestantizmus nélkül sem Németország, sem Anglia nem dicsekednék világraszóló hatalmával, és Svájc puritán ösöktől származó polgárai nem mutathatnának büszkén azokra az eredményekre, a melyeket gazdasági, politikai téren s a nemesbülő erkölcsök világában elérniök sikerült; sőt a protestantizmus nélkül talán magát Magyarországot sem emlegetnék a szabadságszerető s a szabadságért áldozatra kész nemzetek között, távol népeknek krónikásai is.

Azután szemlélem a jelent. A hanyatló hitet, a halványuló keresztyén hagyományoknak fogyó erejét, főleg pedig a városokat, a mely nemcsak reánk, hanem általában véve is, a hitnek temetőjévé vált. Szemlélem a presbitereket, a kik alig tudják, hogy azok, s a kiket a templom falán belül legfőlebb az uralkodóért vagy nagyjainkért tartott gyászistentisztelet alkalomával lehet látni. Látom hitfeleink lassu ébre-

dését, azoknak a bevallottan nagy csapásoknak dacára is, a melyek öket a hitelenség és a nemrég lefolyt harc eredményeként érték.

Felvetve a kérdést: miért van minden így? — a rendes feleletet, a mely a kor terjedő vallástalanságára utal, nem találok kielégítőnek. Inkább vagyok hajlandó elhinni azt, hogy a nálunk mutatkozó vallási elhidegülés sok tekintetben azon ellentétnek az eredménye, a mely a puritán keresztyén ideál s a mai pénz és kényelemre vágyó kor törekvései között eltagadhatatlanul megvan. De még inkább megfejti e mai helyzetet szerintem az, hogy a legutolsó idöknek, 1848-nak és a 90-es éveknek fejleményei fokozatosan valósitották meg a protestáns ideálokat, sorban lerontva a gátakat, melyek előbb a lelkiismereti szabadság s az egyéni felfogás szuverénitása elé voltak állitva. Ez fejti meg azt a nálunk mindenféle mutatkozó, de kevésbé méltányolt tényt, hogy főleg a reformátusok papjainál és vezetőinél a potitikai ideálok hátraszoritották az egyháziakat.

Igen, még papjainknak egy része is első sorban politikus s csak azután pap s gondolkodásuk irányára nézve jellemző, hogy azok, a kik közülök bejutottak a parlamentbe, egytől-egyig a szélsőbalon foglalnak helyet. Mindnyájan emlékezhetünk Tisza Kálmánnak s a dunántul egykori,

elhunyt püspökének egyházi hivatalos minőségükben tett azon kijelentésére, hogy ők előbb magyarok s csak azután protestánsok, azaz a politikai szempontokat fölébe helyezték az egyháziaknak. Ne tagadjuk azt sem, hogy az új idők, a protestánsoknak megengedve az érvényesülést, közülök egyesekre nézve sok előnyvel és haszonnal jártak. Ez fejt meg aztán azt, hogy miért vannak sokan, a kik semmiképen sem hajlandók kétségbeesni azon fordulaton melyet az események fejlődése vett. Az egyház hanyatlásáért nekik bő kárpótlás az egyéni siker és emelkedés.

Nemcsak mi vagyunk így. Franciaországban hasonló a helyzet. A körülbelül 650.000 főnyi francia protestáns, szemben a harmincnyolc milliónyi népséggel, számarányát jóval túlszárnyaló befolyást gyakorol a közügyek intézésére, Renauld Ernő szerint (Le péril protestant) a kamara és szenátus 880 tagja közt 100, a 86 préfet közt 10 protestáns, s vannak megyék, ahol bár csekély a protestáns népesség, a megyei és községi tanácsokban mégis többségben vannak a reformátusok. Gard 10 szenátora és képviselője közül 6 protestáns, Drome-ban 100 jelentékeny állás van a kezükbe s jelentékenyebb iskolák igazgatói is protestánsok. Renauld szerint a protestánsok kezükbe ragadták a hatalmat s ők parancsolnak még e pénzvilágban is, s ebben a tekintetben bizonyos fokig oly szerepet játszanak, mint máshol a zsidók. Ez különben nem is új dolog, hiszen XIV. Lajos udvarát is egy sereg, jó részt protestáns kapitalisták tartották fenn. Azt mondják, hogy ma a párisi bankok háromnegyedrésze protestánsokat ural. Girondeban a borkereskedés nagyrészt az ők kezükben van. Így érthető meg Micheletnek állítása, ki tiltakozik az ellen, hogy a tőkének nincs vallása, szerinte a tőke protestáns. Érdekes volna ezt a helyzetet tovább is vázolni, mert hiszen itt a nagy nemzet társadalmi és politikai jövőjéről is szó van. Erre azonban nem vállalkozom, s csak azt akarom kiemelni, hogy sokak véleménye szerint a francia forradalmat is a protestáns szellem csinálta és száz éven keresztül küzdött a mellett, hogy ezek az eszmék állandósuljanak.

A protestáns befolyás tehát Franciaországban igazán nagy; a törzsökös protestáns népesség

azonban mindamellett apad. Az apadás évenként 600 lélek, ha a nagyszámu áttéréseket nem számítjuk. A helyzet tehát a franciáknál körülbelül ugyanaz, mint mináluk. A templomok kivéve az ünnepnapokat, jóformán üresek, főleg pedig a férfiak hiányoznak. A szószék hatása meggyengült s képtelen sikerrel harcolni az alkohollal, a hitetlenséggel, a materializmussal, a felsőbb osztály önzésével és érzékiségével. Az egyházak tagjai között kevés az összetartás, s azok kevés értelmet, kevés érzéket mutatnak a nagy társadalmi mozgalmak iránt. Az, mi a protestánsokat a mindennapi életben előre viszi: a takarékoság, a pénz után futás, az anyagi eredmények nagy-rabecsülése, hitüknek alapjait Franciaországban is nagyon meggyöngítette.

A protestánizmust nálunk úgy ahogy, a mult hagyományait támogatják, szemben a modern törekvésekkel. Mig azonban amazok ereje folytonosan apad, emezeké napról-napra nő. E tekintetben kiváló bizonyíték a főváros, „ez a modern alkotás” melybe bejutva, egyházunknak vidéken protestáns hagyományok közt nőtt tagjai is meghajolnak a modern szellem előtt és jóformán kivétel nélkül kitörülnek földadataik közül azokat, melyek vallásukból folynának. Néhányan ugyan részt vesznek az egyházi adminisztrációban; de a nagy többség azonban épen úgy belemerül a szürke, de kényelmes atheizmusba, mint más felekezetek primipilusai. Az elnyomásnak évei alatt tudtunk összetartók, tudtunk erősek és áldozatra készek lenni, most pedig, mikor a szabadság napja süt reánk, arra használjuk a szabadságot, hogy sarokba dobjuk mindazt, a miért az elődök küzdöttek, sőt vérezték is. Vajjon nem fogunk-e úgy járni, mint a nagy forradalom előtti hugenotta egyház, amelyről Heath azt mondja, hogy: megérve azoknak az elveknél nagy diadalát, amelyekért tagjai oly becsülettel küzdöttek, eltűnt s alig lehet megmondani, hogyan és hová?

Az evangyéliomi hitves mintaképe.

Széchy Éváról, alig hiszem, hogy halottál valamit kedves olvasóm, de annál többet talán Széchy Máriáról, a kalandos természetű, hitelhagyott murányi Vénusról, pedig Széchy Éva sokkal inkább méltó arra, hogy róla tudj, mint nénje, Máriáról

Széchy Éva a hadverő Széchy György evangélikus egyházközlő főnök és a tiszteletreméltó Homonnay Drugeth Mária legifjabb leánya volt.

A vadregényes Murány várába látta meg a napvilágot s ott élte át gyermek és ifju korát. Atyját korán elvesztette s így nevelése vallásos anyjára maradt. Az udvari papok és a várban tartott éltebb, tiszteletreméltó, elszegényedett nemes nők segítettek anyjának Éva nevelésében. Míg a legidősebbik nőtestvér, Mária, az atyja természetét örökölte s annak kedveltje volt, addig Éva, anyja képmása volt, szelidebb méretű alakban. Szerénység, munkásság, vallásához és szeretteihez való erős ragaszkodás fejlődött ki benne.

Miután néneji egymásután férjhez mentek, Mária Bethlen István grófhhoz, Borbála Thurzó Ádám grófhhoz, Évára is rákerült a sor; 1641-ben Illésházy Gábor gróf neje lett.

Az Illésházy család Magyarország és az evangélikus egyház legjelesebb, legérdemesebb családjai közé tartozott. Illésházy István, a Gábor atyjának, Gáspárnak nagybátyja, az evangélikus nádor, kiváló érdemeket szerzett az evangélikus egyház körül, épen úgy Évának apósa, Illésházy Gáspár is. Házasságukkal tehát két előkelő evangélikus család került rokoni viszonyba.

Illésházy Gábor a trencsényi várba, atyjához vitte ifju menyaszonyát s míg az apa védő szárnyai alatt állottak, addig nem is volt Évának panasza sorsa ellen. Mikor azonban Éva anyja, Homonnay Drugeth Mária 1643-ban Murányban meghalt s ő -- bár Illésházy Gáspár nehéz szívvel bocsátotta el őket, -- férjével Murány várába költözött át: megkezdődött rá nézve a szenvedések iskolája.

Férje nem léphetett sem Illésházy István, sem atyja nyomdokaiba. Alapjában jó szívé, de könnyelmű, meggondolatlan ember volt, aki ezzel nemcsak magának, de nejeinek is sok keserű percet szerzett.

Alighogy Murányvárban megtelepedett, megszegte anyósa végakarátát: a király pártjáról I. Rákóczi György fejedelemhez állott s ezzel eljátszotta a vár birhatását.

Sógornője, Széchy Mária, attól való félelmében, hogy a várat a család egészen elveszít, de meg, mert kizárólag magának akarta megszerezni: 1644-ben cselével átjátszotta Wesselényi Ferencz kezére s ezzel III. Ferdinánd király pártjára. Hasztalan igyekezett később a család azt visszaszerezni, az 1647. évi országgyűlésen mindössze annyit ért el Széchy Éva, hogy a várba meghatározott számú kísérettel szabad bemenegetele lett.

Muránynyal azonban nemcsak a hozzátartozó jószágokat veszítették el Évák, hanem kiejtették kezökől befolyásukat a gömörhegyei evangélikus gyülekezetekre és ennek folytán többet el is veszített azokból az evangélikus egyház. Alig néhány hónapra rá, hogy Széchy Mária Wesselényi Fencz ment nőül, áttért

a róm. kath. vallásra, a várbeli evangélikus lelkész elbocsátotta és Murányvára hivatalosan róm. katolikus lett. Mindez nagyon fájt Évának, ki szerette volna Murányt evangélikus egyházának megtartani. De nemcsak ezt nem tudta elérni, hanem még azt sem tudta megakadályozni, hogy volt jobbágjai, a dereskiek 1646-ban róm. katolikusokká legyenek. Hasztalan küzdött néneje, Wesselényiné befolyása ellen, az a dereskieknek segítő kezet nyújtott, úgy, hogy elhagyták evangélikus egyházukat.

Murány elvesztése után ismét visszamentek az apai várba, Trencsénybe. Négy évig még élvezték az apa aggódó, féltő szeretetét, de az 1648-ban meghalt s Éva elvesztette benne fő támaszát. — Gábort már azelőtt is nagyon csalogatták Pázmán és a Jezsuiták a róm. kath. egyházba, de Gábor eddig ellenállt. —

Azonban atyja halála után két évre, 1650-ben, szentháromság utáni II. vasárnap szombatján, Nagyszombatban a Jezsuiták áttértették a róm. katolikus egyházba. A könnyelmű Gábor nem gondolta meg, milyen lelki kínokat szerez ezzel önmagának, de különösen hü nejeinek. Talán az elmékedés vágya s azoknak a példája vonzotta, akik ev. egyházuk elhagyása révén jutottak hivatalhoz, kitüntetéshez. Lehet, hogy Murányvár visszaszerzése is csábította.

Akárhogy áll a dolog, meggondolatlan tettének következményeit nem kerülhette el. Atyja halálos ágyán áldást mondott fiaira, ha evangélikus egyházukhoz hűvek maradnak, átkot, ha azt elhagyják. A lelkiismeret kínzó furdalását Gábornak mindjárt áttérése után másnapra éreznie kellett. Mikor szentháromság után való II. vasárnapon, tehát áttérte után való nap, nejeivel az evangélikus istentiszteleten résztvett s azon Pilárik István lelkesen szónokolt, Gábor gróf sirva fakadt.

Annyi lelki ereje azonban nem volt, hogy azonnal visszatért volna ez ev. egyházba, amint tévedését bellátta. Nejeinek sok álmatlan éjszakát, sok keserű órát okozott könnyelműségével. Áttérése a szegény asszony szívére tördőfésként hatott. Éjjel-nappal könnyek között kérte az Istent, hogy adjon neki erőt férje visszatérésére. A buzgó ima és sűrű könnyhullatás nem marad sikertelen.

Nehéz munkájához megnyerte segítő társul Pilárik Istvánt, kit udvari papjául hívott el, ami szintén nem ment könnyen.

Pilárik István Szentandráson lelkészkedett. Éva grófné többször hívta udvari papjául, mikor házában a jezsuiták aknamunkáját tapasztalta, de Pilárik nem volt hajlandó menni. Gábor kitérése után ismét kérte, hogy legyen udvari papja. Pilárik ekkor sem engedett a hivatásnak. Ekkor a grófné a kétségbeeséshez közel, azt izente neki: „Ha ily röviden megtagadja tőlünk lelki szolgálatát, félnem kell, hogy a Jezsuiták kerülnek nálunk felül s engem az egész házzal együtt eltántortírianak.” Ezt azonban Pilárik nem akarta s így az udvari lelkészséget elfogadta.

Együttes munkával a hitves és udvari lelkésze Gábort a következő évben, a jezsuiták minden fondorkodása dacára, 26.1. Tamás napján visszatérítette az evangyéliumi egyházba. Sirva tért vissza Gáborkönyelműen elhagyott egyházába s könnyek közt vette fel az Urvacsorát, melyet Pilarik szolgáltatott ki neki.

Az evangyéliumi egyházba való visszatérése után épen úgy jóltevője marad egyházának, mint a róm. kath. egyházba kitérése előtt az volt. Így a trencsébiek szabad vallásgyakorlatát nemcsak 1649-ben, hanem 1651-ben is megerősítette.

Önfeláldozó neje azonban még egy próbát volt kénytelen kiállani. Mikor Gábor bánoveci kastélyában halálos ágyán feküdt, két jezsuita kiment oda Trencséből, hogy őt a róm. kath. egyházba visszatérítse. Azonban az éber hitves ott örködött férje utolsó pillanatai fölött is. Kiragadta már egyszer a tévelygésből, most sem engedte a ragadozó farkasok prédájául. A két jezsuita eredménytelenül járt, mert Illésházy Gábor, mint hü evangélikus halt meg.

Széchy Évát méltatlanul borítja a feledés fátyola. Oly önfeláldozó hitves, ki szenvedései s megpróbáltatásai közt is nemcsak a saját, de férje lelki üdvéről is gondot visel, méltó arra, hogy minden evangyéliumi nőnek, hitvesnek mintaképül szolgáljon.

Frenyó Lajos.

Isten igéje.

Jézus eljövételéről.

Márk XI 9. Áldott legyen, ki jött az Úr nevében.

Jóllehet Jézus földön való megjelenésének emlékeztére sem ezüst, sem arany pénzeket nem vertek, sem érc vagy márvány oszlopokat, szobrokat nem emeltek: mégis állított neki a hívek buzgalma oly emlékjeleket, melyek a világ végéig el nem enyésznek. Mert ha a keresztyének templomait az azokban levő szószékeket, asztalokat megkérdezzük az iránt, mi az ő rendeltetésük, — nem azt felelnék e minekünk: A mi rendeltetésünk az, hogy itt a megfeszített Jézus tudománya prédikáltassék s az ő emberi nemhez való szeretetének drága zálogai osztogattassanak?

Ha valaki azt kérdezi tőlünk, miért nevezzük a vasárnapot az Úr napjának: nemde azt kell felelnünk: Azért, mivel az Úr Jézus ily napon támadott fel a halálból?

Ha valaki, aki magát nem vallja keresztyénnek, — kérdezné — tudakozná, micsoda időpont az, melytől számítjuk most az 1907 évet, nem azt kellene felelnünk: Az az Úr Jézus születésének ideje?

Volna tehát elég emlékjele Jézus testben való megjelenésének nemcsak a templomokban, hanem a

napokban, hetekben, hónapokban és esztendőekben is. Jézusnak különösen négy rendbeli eljövételéről kell megemlékeznünk.

Legelőször lejött az Úr Jézus a földre, hogy megszabadítson minket bűneink rettenetes következtől, aki akkor emberi alakba öltözött, emberi módon született, nyomorgott és szenvedett kínos halált. Ha a szabadítás ezen módjában semmi megnyerő és csodálatos nem is volna, már maga a jótétemény nagysága, mely által milliók meg milliók szabadítottak meg az örök kárhozát félelmétől, amely által millió meg millió lélek telik meg az örökélet boldogító reményével, csak az maga nyithatná meg ajkainkat ily buzgó felkiáltásra:

„Áldott legyen, ki jött az Úr nevében!”

A második eljövétel az, amidőn eljő a hívő emberhez, hogy lakozzék az ő szívében a hit által.

Ezen eljövételnél a Krisztus nem mást jelent, mint az ő szellemét, fenséges elvét, tanait, erkölestudományát, mikor valaki hallja prédikáltatni az evangéliumot, vagy olvassa azt; mikor már nemcsak elhiszi, hanem örömmel magáévá is teszi azokat az igazságokat, melyeket neki hirdettek, melyek között fő ez, hogy a Jézus Krisztus jött a világra a bűnösöket megtartani: akkor méltán mondhatjuk, hogy a szent Lélek az ő ajtaját megnyitotta a Krisztus előtt és hogy a Krisztus bement őhozzá és nála lakozik.

Akik már tapasztalják Krisztus ő bennük való lakozását, azok már remélhetik azt is, hogy a Krisztus megörvendezteti őket. Harmadik eljövételével is, amikor t. i. eljövend hozzájuk, hogy a testüktől elválandó lelküket bevigye magához az örök dicsőségbe. Itt sem kell azt hinnünk, mintha a Jézus, ki most az Atyának jobbán ül, személy szerint elmenne minden hívőhöz annak halála óráján. Hogy tehát Jézus eljön a hívekhez haláluk óráján, az annyit tesz, hogy az a vigasztaló, bátorító kegyelem, mely eddig a hívekkel közöltetett, most kétszeresen közöltetik velök, úgy, hogy szemeikkel lássák akkor mind azt, akiben hittek, mind a dicsőséget, melyet számunkra a Jézus készített.

Nincsen is a hívő lelkeknek soha nagyobb szüksége Jézusnak ezen vigasztaló, bátorító kegyelmére, mint a testből való kiköltözésnek vagy azt megelőző napoknak, heteknek óráiban.

Ekkor áll ő elébe a legborzasztóbb alakban a halál, az enyészet. Ekkor serken föl ő benne legjobban, ekkor nyugtalanítja lelkét leginkább az ő bűnös, gyarló voltának érzete. Csak akkor érzi valójában, hogy mily édes az élet, mily nehéz, mily bajos megválni, örökre megválni mindentől, amit szerettünk, amiben a földön gyönyörködtünk!

Áldott legyen tehát, aki ekkor jön az Úr nevében! Áldott legyen Jézus, aki ekkor az ő szent lelke által ezen vigasztaló szavakat hangoztatja szívünkbe:

„Semmi kárhoztatásuk nincs azoknak, kik én bennem vagynak,” s e győzedelmi éneket adja a hal-

dokló ajkakra: „Hol vagyon óh koporsó a te hatalmad? Az Istennek legyen hála, aki adott diadalmat a mi Urunk Jézus Krisztus által.“

Végre negyedik és utolsó eljövetele az Úr Jézus Krisztusnak az, mikor feltámasztja a porrá vált testeket, mikor testestül-lelkestül mindeneket a maga ítélőszéke elé állít, hogy megfizessen mindenkinek az utolsó fillérig; és a hiveket, az istenfélőket az örök boldogságba behelyeztesse, a hitetleneket és istentelenekeket pedig örök kárhozatra vesse s ezzel a váltság nagy munkáját berekesztvén, betegye örökre a maga közbenjárói hivatalát.

Ezen utolsó megjelenése a Krisztusnak voltaképpen különbözik az ő második és harmadik megjelenésétől, mert míg ezek a kegyelem által történnek, addig az személy szerint. De különbözik első megjelenésétől is, mert az alázatos állapotban történt — ez pedig királyi méltóságban fog szemléltetni. Annak nézőhelye csak a föld, nézői az izraeliták eltévedt juhái

valának — ennek szinpada a világ roppant ürege és a fellegek, nézői a föld minden nemzetségei, az égnek és pokolnak minden seregei.

Először eljött, hogy megítélhessék — utoljára eljött, hogy mindeneket megítéljen; akkor eljött, hogy megkezdje a váltságot, most eljött, hogy befejezze azt.

Mint hogy pedig csak azok nézhetnek bátran és fölemelt fővel az ítélőszékben ülő bíró Úr Jézushoz, akik az ő színe előtt már eddig is tiszta szívvel örvendeztek; csak azok örvendezhetnek pedig, kikhez ő már e földön eljön az ő kegyelme és szent lelke által: tehát nyissuk meg mi is ő előtt szívünk ajtaját, hogy lakózzék bennünk addig is, mignem egykor eljön megkérni a mi lelkünket. Mutassuk meg tudományunkkal és életünkkel, hitünkkel és cselekedetünkkel, hogy mi a Krisztuséi vagyunk és a Krisztus a mienk. Ekkor a mi szívünknek örömét mi tőlünk senki el nem veszi.

Zoltáni Pál.

A hegyi beszéd.

Az Úr Jézus Krisztus szertejárt és tanított minden népeket . . . Mai képünk egy megindítóan szép, áhitatra keltő jelenetet ábrázol: egy, az Isten szabad ege alatt tartott vasárnap délutáni istentiszteletet. Isten igéje a szabad ég alatt, az Ur nagy templomában hirdetve. Még gondoltnak is szép.

Ajánljuk lelkipásztorainknak, hogy a nyári vasárnap délutánokon kövessék e példát. Gyűjtsék össze hiveiket, öregeket, ifjakat s menjenek ki falujuk határán egy arravaló helyre, vagy ha benn is maradnak a községben gyűljenek össze egy nagyobb kertben ott hirdessék az igét, magyarázzák a bibliát. Az alkalmiság, a közvetlenség bizonyára hatni fog és munkájukon áldás leend.

Kegyesség útja.

Két megmentés egy Biblia által.

Mintegy 70 évvel ezelőtt, Franciaország Tolon nevű városában a tengerparton egy részeg ember járkált, ruháját fogva, egy aranyos, négy éves kisfiúcska követte őt, gyenge lábacskáival már nem tudott a vörös arcú kuszálthaju és rongyos ruhájú ember után menni. Fényesen sütött a nap, a fecskék a háborgó hullámok fölött röpködtek, hogy kicsinyeiknek szunyogot foghassanak. De a fiú hiába fohászzkodott atyjához: „Ah atyám én nem birom tovább, lábam és egész testem fáj, tegnap óta semmit sem ettem. Csak egy kis darab kenyeret, Atyám!” — „Hallgas gyermek!” kiált a kemény szívű. „Egyél követ, ha éhes vagy!” A gyermek halovány lett, ezt már sokszor hallotta, s ez nincs másképp, ha az atya részeg.

De az éhség nem akar hallgatni. Erős hangon újra kiált a gyermek. „Ah! atyám, csak egy kis darab kenyeret, egy egész kicsit!” — és mondá halkán: „Édes Istenem adj nekem kenyeret!”

Végre nem birt tovább menni és harmadszor is szólt: Oh! Atyám adj kenyeret, mert meghalok!”

Néhány irtóztató káromlás után az apa felkapta az egyetlen gyermeket és a tengerbe dohta. Csakhamar felmerült a gyermek; egy fa segélyével uszott, Isten úgy intézte, hogy a gyermek rövid ideig a víz felett tudta magát tartani.

Ezen pillanatban egy angol hadihajó horgonyzott ott és innét látták a matrózok a gyermeket a gerendán. A kapitány kiáltá: „Gyorsan segílyt nyujtani, a gyermeket meg kell menteni!”

Mikor a gyermek a lebocsátott öv mellett volt, utána nyult és meg volt mentve.

A hajón magához tért és amikor felnyitotta szemét, az egész személyzet körülte volt. Mindenki akarta tudni, kicsoda ő? „Jakabnak hívják,” felelt a talált gyermek „és a tengerbe estem”; úgy tetszett neki, mintha egy angyal sugná fülébe: „Ne áruld el atyádat!”

A hajós legények, mint saját tulajdonukat tekintették a gyermeket. A kormányos megcsókolta, mert neki is volt odahaza egy Jakabja, a kapitány hintáztatta a térdén és a legények a gyermekkel gyermekekké lettek. Majd mászkált a gyermek, mint egy macska a kötélhágcsón, felujongva az árbóckosárban: csakhamar meglátta, amint a hajóstiszt szép eszközökkel az eget, napot és csillagokat vizsgálja. Ritka tehetőséggel bírt a kicsi és az egész hajós személyzet úgy vélekedett, hogy kár lenne, a gyermeket nem taníttatni. Kerestek is neki helyet Angliában.

A gyermek derék ifjává fejlődött, szorgalom és jó fellépés tették őt barátságossá, néhány év múlva megjelent, mint hadi hajóorvos azon a hajón, mely őt egykor mint gyermekecskét vette fel. Így óhajtotta ő ezt és így teljesedett be.

Ugyanazon időben az angolok és franciák harcban állottak egymással és egy vasárnap az angol hadi hajó egy francia hajót fogott el. Hosszu és véres volt az ütközet, de este le kellett a franciáknak venni a zászlót. Az angolok elfoglalták a hajót. Most a mi hajó orvosunknak volt sok tennivalója, míg ő a sebesülteket mind bekötözte. Mindannyi közül feltűnt

neki egy öreg napsütötte arcú ember; lábát egy ágyú golyó sebesítette meg. Gyorsan készítette az orvos egy nyugágyat részére. Bekötözte szép lassan és oly gyégeden ápolta, hogy az öreg gyakran könnyekkel köszönte meg neki. Jakab nem tudta, hogy mi vonzza őt oly nagyon ez emberhez, gyakran megnézte, amint ez beteg ágyán feküdt és úgy tűnt fel a fiatal doktor-nak, mintha a másvilági nyugalom tündökölné homlokán, de mégis leplezetten, mintha a nap a felhő mögött állana; látni a korongot, de egy sugarat sem. — Csakhamar meg kellett operálni a beteget, a lábát el kellett távolítani, de nem használt semmit, az öreg a vég felé közeledett.

— Doktor ur, — szólt a francia halkán, — tegyen meg nekem egy kedves szolgálatot és jöjjön hozzám néhány pillanatra, mert nem sokáig birom!

Az orvos a haldokló mellé ült és az folytatta: „hálával tartozom az ön szeretetéért, melylyel velem, szegény emberrel szemben volt, nagyon szeretnék önnel egy emléket hagyni, de nincs egyebem, e bibliánál, mindazonáltal drága ez, mert ez csinált belőlem embert Vegye e könyvet, gyönyörű dolgok vannak benne és oly levegő lengi át, mely egy jobb hazából jön és az életet, egészségessé, a halált könnyűvé teszi!”

Az orvos eltette a könyvet, mint egy haldokló emlék ajándékát, mert neki, bár maga sem tudta miért, kedvessé lett. Bár még a bibliából nem sokat értett. A haldokló mégegyszer megragadta az orvos kezét és mondá: Önnek meg kell hallani az én vallomásomat, szívemben egy féreg gyötrött engem. Én erősen hiszem, hogy Isten megbocsátotta bűnömet de a seb vérzése nem akar megállani. Oh hallja, iszákos voltam és részeg állapotban az én Jakab fiamat a tengerbe dobtam mikor éhes volt és kenyeret kért. Oh Jakab, hol vagy?

— Itt van Jakabod, atyám! kedves atyám! — kiáltá az orvos és zokogva esett a szegény ember elé.

— Add vissza gyermekem! — kiáltá az öreg — már régóta kereslek, te vagy az én Jakabom. Viszont látlak. Életem halál volt, de halálom egy szebb élet reggele!

Csakhamar ezután meghalt. Az orvos eltette a könyvet és megőrizte, nem adta volna el a világ minden kincséért sem. Elvonult a vad tengeri életől és az Evangéliumot tanulmányozta s az Isten igéje hirdeté sének szolgálatába állt! Páris világvárosának egy nagy termében mondta el a fenti történetet egy utazó prédikátor. Csendesesen végezte beszédét így szólva: „És a szegény kis Jakab én vagyok!”

Németből: K. M. Pécs.

Egyháztársadalmi élet

— **A marosi egyházmegye értekezleti közgyűlése** a mely mint ezt előre is jeleztük e hó 12-én Mezőbándon lesz — újlag is felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

— **A marosvásárhelyi konfirmáció.** Gyönyörű ünnepegy folyt le az elmúlt vasárnapon marosvásárhelyi egyházközségünkben, mikoris 251 ifju tett hitvallomást s fogadta fel, hogy evang. ref. anyaszentegyházunknak holtig hű, buzgó, munkás tagja lesz. A növendékeket Tóthfalusi József lelkész, lapunk felelős szerkesztője és Gálfi Sándor segéd-lelkész készítették elé mintegy 10 hétig tartó lankadatlan munkával.

H i r e k.

Lapunk olvasóit újlag is kérjük, hogy előfizetési díjaitk mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Előfizetési díjak: egész évre 4 korona, fél-évre 2 korona, negyedévre 1 korona.

A Vasárnap kiadó hivatala.

Olvasd a bibliát!

Káin és Ábel.

Mózes I. k. 4, 3-15.

Gyorsan haladt előre a bűn borzalmas hatalma. Már Ádám és Éva fia eljutott a testvérgyilkosságig. De semmivel sem jobb ma az, a ki szívében irigységet, haragot, gyűlölséget táplál. „A ki haragszik az ő atyafiára, méltó az ítéletre“ és hiába állítja valaki, hogy szereti az Istent, kit nem láthat, ha nem szereti az ő atyafiát, a kit láthat.

Aranymondás: Valaki gyűlöli az ő atyafiát, gyilkos az. János I. lev. 3, 15.

Oktató jegyzetek:

I. Káin bűne. Két testvért látunk ma; mindkettő azzal van elfoglalva, hogy Istenhez közeledjék. De amíg Ábel a hála külső jeleivel a szívet is felajánlja az Úrnak és azt az igazságot keresi, mit az Isten kegyeléből ad, addig Káin azt hiszi, Isten megelégszik a mező gyümölcseivel. S aki gonoszul cselekszik és a bűntől nem akar megválni, az hiába visz az Úrnak ajándékot. Éppen az oltárnál esik újabb bűnbe. Az irigységnek enged helyet szívében s ez növekedik, míg harag lesz belőle s végre gyilkosság. Mi távol állunk ettől a bűntől? Ószinte szívet keressük-e az Istent? Távol van-e tőlünk az irigység? Tudunk-e örülni, ha más dicséretet nyer, ha több sikert arat, ha jobb, mint mi magunk? Távol tartjuk-e magunktól a haragot és tudunk-e szeretni olyant is, ki minket meg sért? Már az irigység, a harag, a gyűlölség Isten előtt annyi mint a gyilkosság.

II. Isten kegyelme. Az Úr látta Káin cselekedeteit, miket tett, még mielőtt az áldozatot hozta; mégsem üzte el magától. És mikor testvére miatt haragra lobbant, akkor is figyelmeztette a veszélyre; hívogatta, hogy cselekedjék jól, úgy ő is kedves lesz. Mikor Káin már elkövette azt a rettenetes bűnt, akkor is beszélt hozzá, hátha megtér. Isten az ő kegyelmében minket is sokszor figyelmeztet, szól hozzánk lelkiismeretünk hangján, a Szentírás által, istenfelő emberek élete által. Órizzuk meg jól szívünk ajtaját, hogy még csak gonosz gondolat se térhessen be, mert különben a mi szívünk is megkeményedik, mint Káiné, ki megvetette Isten kegyelmét. És kérjük az Úr Jézust, hogy ő tisztítsa meg a mi szívünket, s adjon erőt, hogy őt kövessük, ki soha nem irigykedett, soha nem gyűlölködött, hanem még ellenségeiért életét adta.

A görögök sokáig hiába ostromolták Tróját. Nem vehették be a várat, mert a trójaiak vitézül harcoltak és jól vigyáztak a kapura. De mikor a görögök látszólag elvonultak és csak egy óriási falóvat hagytak vissza, a trójaiak azt, mint valami értékes ajándékot, nagy örömmel behozták a várba. Pedig éppen ennek a lónak a belsejében voltak elrejtve görög emberek, kik az éjjel visszatérő sereg előtt megnyitották a kaput s így veszett el az egész vár. Vigyázzunk szívünk ajtajára, hogy a Sátán ne csempésszen be valami bűnt, mely a mi vesztünket is okozza.

— **Az iszákosság elmezavarodást okoz.** A tulzott iszákosságnak természetes következménye azon betegség, amit delirium tremensnek szoktak nevezni. Az iszákos kezdetben csontjaiban érez fájdalmat, majd látási képessége gyöngül annyira, hogy a színeket nem tudja megkülönböztetni egymástól és maga előtt legyeket vagy más kisebb állatokat vél repkedni, mik pedig valójában nincsenek előtte. Keveset tud aludni és rém dolgokat álmodik; az eledeltől irtózik. Majd reszketést érez testében, mit erős beképzeldési szenvedély követ; így pl. egyik milliomosnak gondolja magát, a másik rablót vél állandóan maga mögött, kit őt üldözik. Máskor pedig vadállatoktól környezve

gondolja magát a részegeskedés szerencsétlen áldozata, mik ellen felborzolt hajjal, csikorgó fogakkal és ökölbe szorított karokkal küzd. Ez az állapot igen könnyen teljes örületbe csap át s az elmeigyógyintézet lakóinak nagy számát épen a részegeskedést okozó italok szolgáltatják.

— **Szöknek a szociálista vezérek.** A fővárosi napisajtó nap-nap után foglalkozik Kardos (Izrael) Jakab eltűnésével, aki a szociáldemokrata pártnak egyik fővezére volt. Irtak a lapok a nagyszalontai szociálista vezetőség manipulációjáról is, a mult héten pedig az aradi párttitkár szökéséről. Ugy látszik azonban, hogy a sorozat még nem teljes. A „Szombathelyi Ujság“ szerint András, az ottani szociálista párttitkár is megszökött s mi sem természetesebb, rendezetlenül hagyta ügyeit. Ezek után a munkásnép türelmén kívül, amely ilyen vezetők után indul, csak a belügyminiszter elnéző magatartását csodáljuk, hogy nem indít sürgősen vizsgálatot oly szervezetek ellen, ahol ilyen esetek már — szinte — napirenden vannak.

— **Vilma,** Hollandiai királyné meleg hangú levélben válaszolt a magyar ref. egyháznak arra az okmányára, mely a márc 23-iki, de Ruyter emlékünnepe alkalmából a sirra helyezett ezüst koszorut kísérte. Egyházunk és egyházunk minden tagja örvendhet, hogy ismét erősíthettük azt a szoros viszonyt, a mely a protestáns Hollandia és közöttük már a reformáció ideje óta fennáll.

— **Dublinben** angol nemzeti konferenciát tartanak június 1.-étől 14-éig. Tárgyai: A gyermekkor és a leánykor mai szükségletei. Jellemképzés a bibliaolvasásban, a barátságban és a levelezésben. Egyesületi munkák az otthonokban, klubokban és intézetekben. A munka gyakorlata és módszere. Világszövetségek stb.

— **A londoni biblia-társulat** kiküldöttjei be szoktak számolni érdekes tapasztalataikról s a biblia határsáról a különböző népnél. A sok távol eső országok közt, hol e kiküldöttek bámulatos kitartással és buzgalommal árusítják a szent könyvet, ujabban két hozánk közel fekvő országról, u. m. Oláhország és Szerbiáról olvasunk jellemző eseteket. Felemlíti az illető kiküldött, hogy a műveltebb osztály közönyös, de a földmivelő nép örömmel vásárolja s terjeszti egymás között a bibliát. Sőt a vevők közt török ember is volt, aki azután elragadtatással beszélt a szent könyvben olvasottakról. Voltak sok helyen kellemetlenségei, hogy a katolikus lakosság közt is árult, de azok a kik már vettek és ismerték a bibliát, mindig pártját fogják.

— **Tokióban** április 3-ától 7-éig a keresztyén diákok nemzetközi konferenciát tartottak, melyre Amerikából s Európa több városából utaztak résztvevők. Miss Spencer, a diákok világszövetségének főtitkára. Miss Ruth Ruse-al, ki a télen Magyarországon is volt, már februárba Japánba érkezett, hogy előkészítse a konferenciát. Május elején Miss Spencer Kínába ment, a hol több látogatást téve, bevárta a Shangai nagy missziói konferenciát. Azután az év folyamán Ausztráliát, Kolombót s végül Indiát is fölkeresi a keresztyén diákok világszövetségének érdekében.

— **A londoni misszió egyesület** nagyszerű kiállítást rendezett febr. 6-ától febr. 16-ig St. James-Hall-ban, Manchesterben, a királyi földrajzi-, az angol biblia-, a

londoni traktátus- és több más előkelő missziói társaság és magányos résvételével.

Az előzetesen 10,000 darabra tervezett kiállítandó tárgyak számot jóval túlhaladták. A kiállítás úgy külsőleg, mint benső hatásában fényes eredményeket hozott. Látogatók közel 70,000-en voltak, különösen sokan a két szombati napon, mikor a 11–12.000 látogató közt 34.000 iskolás gyermek is volt.

Hirek az országból.

— **Válsághírek.** A koronázási évforduló ünnepének küszöbén váratlanul riasztó hírek kerültek forgalomba arról, hogy a kormánynak a trónbeszéd által megígért alkotmánybiztosítékok dolgában még mindig nehézségei vannak és hogy a jubileumi ünnep után kell eldölnie annak a kérdésnek, hogy vajjon öfelsége megadja-e előzetes hozzájárulását az alkotmány biztosítéki javaslatok előterjesztéséhez, vagy pedig újabb válságra lehetünk elkészülve. A helyzet komolyságát megvilágítják azok a nyilatkozatok, amelyeket Andrássy Gyula gróf és Apponyi Albert gróf a múlt hét végén tettek. Andrássy Gyula gróf rámutatott arra, hogy ő még mindig reméli, hogy válságra és küzdelemre nem kerül majd a sor a koronázás ünnepe után meg fogja kapni javaslatának előzetes szentesítését. Apponyi Albert gróf a maga részéről szintén kijentette, hogy válságról és küzdelemről most még ne beszéljünk, mert még van remény, hogy a nemzetet súlyos megpróbáltatás nélkül vezetheti a kormány a maga nagy céljai felé. Ha ez a remény nem lenne meg, akkor a kormány nem vezetné tovább az ország ügyeit. Egy dologban — mondotta Apponyi gróf a kormány tagjai mindnyájan egyetértenek, abban, t. i. hogy részleges kormányválságról nem lehet szó s ha kitörne a válság, akkor a kormány valamennyi tagja benyujtaná lemondását. Az ország is reméli és bizik abban, hogy erre nem kerül a sor, de bizonyos az is, hogy az alkotmánybiztosítékok dolgában a kormány nem engedhet, mert e biztosítékok megvalósítása volt a trónbeszéd szerint is egyik legfontosabb feladata, amikor a kormányzásra vállalkozott.

Kardos Jula.

Elbeszélés.

— Irta Gyarmathy Zsigáné. —

(Vége.)

III

A szeptember fénye rezgett a mezőkön és Jula sietett learatni az elkésett tavaszi vetést. Ha pihenés nélkül utána lát, ma sarló alá dől az egész vetés, s akkor a hajnali harmaton lekaszálja a rétét. Azért alkudott hajnalra, mert nem volt holdvilág; a munkavágy kéjes heve úgy futkos ebben a székelyleányban, hogy ha holdvilág lesz, bizonyosan megfűroszthette volna a fényét egy suhogó kasza pengéjén. Mig a kalászatokat marokra fogva egy csomóba teszi, édes pillantást vet a smaragzöld rét felé: beh gyönyörű! A zöld bársony tele van hintve lilás kökörösinnel s az egészen keresztül-kasul csillog az őszi szálak gyémánt fonala. Jula megengedi magának azt az élvezet-

et, hogy egy kissé bele merüljön a rétje szépségébe. A bársonyos rét hívogatja, Jula felel neki — holnap hajnalban, az első pitymalladáskor . . .

Egyszerre csak lángvörös lesz az arca: a drága réten keresztül merészel jönni egy alak, a ki rálép a nyiló kökörösinekre! Jula nagyot dobbant a lábával, aztán vállára csapja a sarlót és az alak felé rohan. Mikor észre veszi, hogy az a „leveles ember“, kissé csillapul a mérge, mert hát annak hiányzik a fejéből egy kerék. De mikor látja, hogy az embernek egy „nyelven levél“ van a kezében, egyszerre elsápad. Az isten csak az olyan levéltől őrizzen meg minden teremtetett lelket, a melyeknek kilóg a nyelve, mint a veszett kutyának, mert az nyomban megharapja az embert. Miért is nevezik azt sürgönynek, mikor dühös kutya az? Minden embert megmar, a kinek szól. Emlékszik, hogy mikor ő cseléd volt, ilyet vittek az aszszonyának, a ki nyomban leszédült, mert az volt benne, hogy meghalt az egyetlen nővére. Azóta Jula előtt a sürgöny és a nőtestvérek halála egészen egy fogalom.

Mintha főbe sujtották volna, olyan kábultan állt meg a bamba levélhordó előtt és önkéntelenül tört fel szivéből egy králtás:

— Meghalt Katica!

— Az Isten nyugtassa meg szegényt, — hagyta helyben a „leveles ember“.

Tehat igaz! És Julával elkezdett keringeni a kökörösinek rétje, learatott földjével együtt; aztán összekavarodott minden és felemelkedve ott forgott a feje fölött, miközben teméntelen sárga és vörös szikrapatogott minden felé; de egyszerre csak sötét lett, mert az egész kavargó és szikrázó föld csak ráborult a fejére.

Ez alatt a levélhordó előkotorászott egy levelet és odanyujtotta, de Jula azt nem látta, mert sötét volt minden.

— Na, hát nem kell a levele?

Jula felésmélt és tiltó mozdulatot tett:

— Nem kell, nem kell! Eléggé megmart már!

A székely vállat vont és közönyösen mondta, hogy úgy hát elviszi a paphoz azzal a másikkal együtt.

Jula nem bánta akárhová viszi, ő a már úgy is határozott. A mint tisztába jött azzal, hogy meghalt a huga, kész volt a tervével: lekapta nyakáról a kendőt, kiterítette a fűre és körmével összekapart egy maroknyi földet . . . csak el ne késnék, — hogy pihenessen a szegény, a szülőhatár földje alatt. Így tett a tarlón is, aztán hazafutott, bezárt mindent; félben hagyott minden munkát és megindult a város felé; alku nélkül megvett egy rend gyászruhát, magára kapkodta s csaknem futva tartott az indóház felé s megindult az ismeretlenbe.

Először ült a vasuton, de nem volt hozzá való kedve, hogy csodálkozzék a sok csoda dolgon. Egész lelkét betöltötte az a tudat, hogy Katica már nincs. Soha sem hitte volna ezt olyan megrendítő esetnek, a miért félbe lehetne hagyni az aratást, el nem kezdeni a kaszálást, és alku nélkül vásárolni ruhát, vasuti jegyet.

A vonat dübörögve rohant, és a Jula szemei előtt összefolyt a táj, nem látott semmit, csak azt, a mitől úgy megrémült a kénkőves barlangban: épen mint ott a kékes gözben, csak úgy látta itt is a fátyolozott kékségben azt a szelíd szempárt: Csak most ne üzz el Jula néne! . . . És ő elüzte és már vége mindennek; soha jóvá nem lehet azt tenni! Pedig

most már azt is érzi, hogy mennyire szerette azt a szelid szép hugot! Szegény, szegény Katica!

Nem tudta visszafojtani könyeit s hogy ne lássa senki az ellágyulását, karjára hajtotta a fejét, mintha aludnék, s könyei puhára áztatták azt a munkától kérges kart. Estefelé indult és reggel kellett hogy megérkezzék: de azt el nem tudta hinni, mintha csak egy éj lenne az, a melyet átszenved. Tenger idő! Pedig ő siet, mert ha azt a földet oda nem dobhatja a koporsóra, akkor az a szegény asszony nem fog jól nyugodni... Oh! Mikor ér már oda!

Végre odaért, szédelegve szökött le a kocsirol, fekete kendőjét a szemére huzta és úgy indult a faluba vezető uton. Elérte az első házat, de a világért sem merte megkérdezni, hogy merre menjen? félt meghallani azt a borzasztó szót. Egy gyermek ballagott előtte tele korszóval, uttól kérdezte hallkan, hogy melyik a Balázs Vincze háza? A kis leány tüstént rámutatott:

— Épen ez itt!

Jula megrendült, különös hideg borzogatás futkosott vérében, aztán megmerevülve állt. Mintha a földhöz tapadt volna; ily nehéz pillamata még soha sem volt: a huga ott fekszik benn a ravatalon...

Egy fekete szemű, piros arcú leányka fut ki az utcaajtóba, a vezető gyermek rámutat:

— Ni! Balázs Jula...

Balázs Jula? Hát persze hogy az! — Mily ismerős, mintha mindig látta volna e piros arcokat. Hozzá rohan, felkapja, a szívére szoritja! soha sem fogja elhagyni! A mit vétett az anyja ellen, mind jóvá teszi ezzel a gyermekkel:

— Jó hogy vagy! Jó hogy vagy! — mondja hevesen, miközben csókolgatja

Háta mögött egy szelid hang szól:

— Áldjon meg az isten, Jula néne, hogy mégis csak eljövél!

Ugy hát Katica nem halt meg? No, nem baj, de azért meg ne tudja valaki, hogy ő most temetésre jött; azt még úgy se, hogy Kardos Jula félben hagyta az aratást és nem gondolt a hajnali kaszálással, elég ha már az új ruhát le nem tagadhatja magáról!

Huga átkarolja s hálálkodva vezeti be. Jula éles szemmel tekint körül; megsimogatja a bölcsőben mosolygó kis fiut; de azért szíve mégis csak a kis leányhoz vonzza, mintha azzal lenne valami leszámolója, újból az ölébe kapja, megcsókolja s csak úgy félválról szól oda a sógornak:

— Vince, tudod mit? Néha még a sürgöny is is hazudik, hazudik, csak hogy megharaphassa az embert, mint a veszett kutya!

De hogy miben hazudott a sürgöny, az már el nem árulná a világért. Mert hogy abban a sürgönyben szó sem volt a hug haláláról és nem is neki szólt, azt már úgy sem hinné el a konok vén leány senkinek. Hát az apja, a vén székely elhitte volna-e valakinek, hogy az ágyut más célra is öntik, mint a falu meglövésére!

A Dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált hires

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süketéget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** még idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszer-tárban.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett alaptőke egy és fél millió korona.

Fióktételek és kirendeltségek:

Csikszereda, Gyergyoszentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely, Sepsiszentgyörgy és Székely-Keresztur.

Jelzőlogkölcsonöket nyújt földbirtokra és bérházakra legjutányosabb feltételek mellett, ugyszintén **törlesztéses kölcsonöket 300 koronától** kezdődőleg a törlesztést és kamatot magában foglaló fél évi részletfizetések ellenében **4 1/20/c** alapkamattal.

Leszámítol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat, utalványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó, vagy cheque számlára és azokat rendszerint **felmondás nélkül fizeti vissza**

Bank és pénzváltó osztályunk üzletköre:

Értékpapir, idegenpénzek vétele és eladása.

Tőzsdei megbízások.

Sorsjegyek eladása letétjegyre letétjegyre és egyenlő havi **részletfizetésre**. Az első részletfizetése után a sorsjegyekre eső nyeresemény már a vevőt illeti.

Kölcsonök nyújtása értékpapirokra.

Osztálysorsjegyek elárusítása helye. Szelvény-beváltás.

Letétek. Elfogadunk értékpapirokat, okmányokat megőrzésre.

Költségmentesen megvizsgáljuk mindennemű sorolás alá eső értékpapirok huzását.

Kivándorlóktól érkező pénzek, utalványok, csekkek legolcsóbb beváltási helye.

Képviseli a legrégibb és legnagyobb biztosító intézetet a „Trleszti Általános Biztosító Társaság“ (Assicurazione Generali) és eszközöl tűz-, üveg- és jégkárt, valamint betörés elleni, végre élet és halál elleni biztosításokat a legolcsóbb díjak mellett.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMESES IZÜ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

„KÖZHASZNU SZÖVETKEZET”

magyar nemzeti alapon álló kultur és humán-célok támogatására alakult pénzüintézet

KOLOZSVÁRT UNIÓ-UTCZA 20.

Elfogad **takarékbetéteket**, naptól-napig számított 5⁰/₀-os kamat mellett és a tőkekamat-adót is az intézet fizeti.

Váltó-leszámitolást és rövid lejáratu **jelzálogkölcsönök** folyósítását kedvező föltételek mellett eszközli.

Tisztviselői törlesztő kölcsönöket folyósít 10—12 évi törlesztésre.

Az intézet most van átalakulóban 300.000 kor. alap-tőkével biró részvénytársasággá, hogy kitüzött feladatait hathatósabban szolgálhassa.

Egy részvény ára : 100 kor., mely apróbb részletekben, az év végéig fizetendő be.

Eddigi kezdetleges helyzetében is már

12000 koronát

osztott ki az intézet magyar nemzeti alapon álló egyházak, iskolák segélyezésére.

A részvényjegyzések folyó évi június hó végéig
 =====
elfogadtatnak. =====